هوالعلیم

آداب مجالس عقد و عروسی از دیدگاه عرفا

حفظ معنویت، شادی مشروع و پرهیز از تجملات نادرست

برگرفته از کتاب «مبانی اخلاق»
حضرت علاّمه آیت‌الله حاج سیّد محمدحسین حسینی طهرانی
قدس سره

بسم الله الرّحمن الرّحیم
و صلّی الله علی محمّد و آله الطاهرین
و لعنة الله علی اعدائهم اجمعین من الآن الی قیام یوم الدین
و لا حول و لا قوّة الا بالله العلیّ العظیم

ازدواج سنت رسول خداست

ابتدائاً باید دانسته شود که ازدواج و عقد نکاح، سنّت رسول الله است و نفس عقد ازدواج از نظر شارع مقدّس ممدوح و مرغوب است، و انجام آن در هر زمان و مناسبتی حتّی در ایّام شهادت اهل بیت علیهم السّلام بلا اشکال می‌باشد. آری، بهتر است در ایّام قمر در عقرب انجام نگردد. حتّی مرحوم والد ـ قدّس سرّه می‌فرمودند: «در شب عاشوراء نیز انجام عقد ازدواج، هیچ مانعی ندارد.»

بلی، شادی و سرور و صرف شیرینی در ایّام شهادت و سوگواری اهل بیت عصمت علیهم السّلام خلاف ادب، و توهین به مناسبتِ خاص تلقّی می‌گردد و حتماً باید ترک شود.

زمان بین عقد و عروسی

و نیز مؤکّداً می‌فرمودند: «فاصله بین عقد و عروسی نباید طولانی شود، و بیش از دو تا سه ماه صلاح نمی‌باشد.»

نورانیت و روحانیت مجلس عقد

می‌فرمودند: «مجلس عقد و عروسی مجلس اتّصال دو نفس به یکدیگر و در نتیجه، ایجاد ارتباط و وصل با پروردگار است؛ و از این جهت باید فضای مجلس، فضای نورانی و روحانی باشد. و صد البته نباید در جهت افراط، حالت سرور و نشاط و شادی از بین برود و فضای مجلس به یک فضای خشک و قبض و گرفته تبدیل شود. اعتدال در هر چیز بهترین روش و سنّت است.»

پرهیز از نواختن آلات موسیقی

از نواختن آلات موسیقی ـ گرچه در همه جا حرام است ـ علی‌الخصوص در این فضای روحانی باید اجتناب شود، مگر دف که از جهت شرعی نمی‌توان حکم به حرمت نمود، ولی در عین حال بهتر است از وسیلهٔ دیگری استفاده گردد.

در انشاء شعر باید ذکر اهل بیت علیهم السّلام و تکرار صلوات، روح‌بخش این محفل انس باشد؛ و سرودن اشعار مطایبه و مزاح تا جایی که از حفظ حریم و حرمت و رعایت ادب و نزاکت تجاوز ننماید، ایرادی ندارد.

جواز یا عدم جواز حرکات موزون

تفریح و ایجاد شور و نشاط و پرداختن به حرکات موزون در حدّی که موجب تحریک شهوانی نشود و از حالت طبیعی به جنبهٔ نفسانی خارج نسازد، مانعی ندارد.

کیفیت لباس بانوان

کیفیّت لباس در مجلس عقد و عروسی باید با نزاکت و متانت باشد، و از پوشیدن لباس‌های بدن‌نما و تحریک‌کننده باید پرهیز شود.

در مجالس زنانه از شرکت پسر بچه‌هایی که قادر به تشخیص موقعیّت خانم‌ها و کیفیّت پوشش می‌باشند و می‌توانند صحنه‌ها و تصویرها را در حافظهٔ خود نگهداری نمایند، پرهیز شود؛ و ایشان برای این مسئله، سنّ کمتر از سه سال را تعیین کرده بودند، امّا حقیر با توجّه به ملاکی که از ایشان در

دست دارم و با خود ایشان در این مسئله صحبت کرده‌ام، همان نکته و حدّ مذکور را پیشنهاد می‌نمایم. بنابراین قطعاً شرکت پسر بچه‌ها با بیش از سه سال جایز نمی‌باشد، و نسبت به کمتر از سه سال نیز باید این توجّه و دقّت را مبذول نمود.

صدای مخدّرات نباید به حدّی باشد که به سمع آقایان برسد.

زمان مجلس عروسی

ایشان می‌فرمودند: «مجلس عروسی بهتر است در شب به مقدار مختصر و فقط از خویشاوندان طرفین برگزار شود و زود خاتمه پیدا کند، و ولیمهٔ عروسی را به ظهر فردا موکول نمایند؛ و از ایجاد سر و صدا و بوق‌زدن ماشین‌ها و ایجاد مزاحمت برای مردم پرهیز شود.»

ذبح گوسفند در شب مکروه است و اگر قرار است قربانی صورت بگیرد بهتر است در روز باشد.

مکان برگزاری مراسم عقد و عروسی

برقراری مجالس جشن بهتر است در منزل و مکان شخصی باشد و از برگزاری مجلس در تالارها، مخصوصاً تالارهایی که معمولاً افراد غیر متدیّن و غیر ملتزم با وضعیّت نامناسب شرکت می‌نمایند، اجتناب گردد؛ زیرا روح و فضای آلوده در چنین مکان‌هایی، بر روح و حال و هوای ملکوتی مجلس تأثیر سوء خواهد داشت، و پیوندی که بر اساس سنّت الهی و منهاج رسول خدا باید بنیاد نهاده شود، متأثّر از آثار سوءِ این حال و هوا واقع می‌گردد و آن نتیجه و اثر مطلوب را از دست خواهد داد. و اگر منزل و مکان‌های شخصی امکان انعقاد چنین حجمی از جمعیّت را ندارد، به افراد و شرکت‌کنندگانی کمتر اکتفاء نمود.

کیفیت نگارش کارت دعوت

کارت دعوت با «بسم الله الرّحمن الرّحیم» و یا هر نام و نعت پروردگار باشد، و از عبارات سبک و جِلف در متن دعوت‌نامه استفاده نگردد، و بهتر است از ذکر نام زن خودداری شود، و تاریخ مذکور در کارت دعوت باید هجری قمری باشد و نیازی به ذکر تاریخ شمسی در کنار تاریخ قمری نمی‌باشد.

دستورات شب عروسی برای زوجین

داماد و عروس در شب عروسی باید با دو رکعت نماز و توکّل بر پروردگار و التجاء به سوی او در تشکیل زندگی جدید، خود را رهرو مسیر تکامل انسانی و سیر در طریق وصول به ذات الهی قرار دهند، و از ورود در عالم کثرات و اعتباریّات و چشم و همچشمی‌ها پرهیز نمایند؛ و این وصلت را بهترین فرصت برای سیر تکاملی خود به‌سوی عالم انوار بپندارند. از باب مثال: مجلس پای‌تختی اشکالی ندارد، و افرادی که قصد اهدای هدیه‌ای به این ازدواج دارند می‌توانند در آن مجلس بیاورند، ولی نباید آن هدیه را جلوی سایرین باز کنند و به رخ بقیه بکشانند؛ این کار خلاف است. باید هدیه‌ها را در گوشه‌ای بگذارند و اسم خود را بر روی آنها بنویسند، و زوجین بعداً از آنها تشکّر نمایند. و به زندگی و کیفیّت معاشرت دیگران توجّه نکنند و در هر لحظه‌ای فقط رضای الهی را مدّ نظر قرار دهند، و در امور زندگی از افراد صالح و با تجربه در مشورت و حلّ مشکلات بهره‌مند شوند و با هر کس و ناکسی ارتباط برقرار ننمایند و از دام شیاطین انس و رهزنان طریق که در کسوت نصیحت و ملاطفت تظاهر می‌نمایند، به‌شدّت پرهیز نمایند.

مهر السنة و اهمیت آن

خلاصه اینکه: عقد ازدواج، سنّت رسول خدا است و بر اساس وحدت و توحید و اتّحاد نفوس و قلوب، پایه‌گذاری شده است؛ و در مسیر زندگی باید سنّت و روش رسول خدا و ائمّه اطهار سلام الله علیهم رعایت شود که از جملهٔ آن، مهر اندک؛ و بهترین مهر، مهرالسّنّة ـ مهریّهٔ حضرت فاطمه زهرا

سلام الله علیها ـ می‌باشد.
ناگفته نماند ان‌شاءالله رساله‌ای دربارهٔ مهرالسّنّة از این‌حقیر منتشر خواهد شد.[1]

[1] . رجوع شود به مطلع انوار، ج ۷، ص ۲۹٦، تعلیقه. همچنین جهت اطّلاع بیشتر رجوع شود به مطلع انوار، ج ۷، ص ۲۹٦؛ ج ۱۰، ص ٤۹٦؛ وظیفهٔ فرد مسلمان در احیای حکومت اسلام، ص ٦٥، تعلیقه، پیشنهاد هجدهم.